

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัย ที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 243 คน ครู จำนวน 2,153 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,214 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 4,610 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และให้ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 คน

ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 110 คน และครูจำนวน 127 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 131 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ที่หาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง รวมแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 368 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจสอบการให้คะแนนในแบบสอบถามทั้งหมด โดยวิเคราะห์สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) วิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ด้วยสถิติการทดสอบเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม การเตรียมความพร้อมให้บุคลากร และการนิเทศและการกำกับติดตาม ตามลำดับ โดยมีผลสรุปแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ได้พัฒนาตนเองโดยให้เข้ารับการศึกษอบรม ประชุม สัมมนา โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารให้การการนิเทศ และกำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ด้านการเตรียมความพร้อมให้บุคลากร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อรับผิดชอบงานด้าน ต่าง ๆ ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนพัฒนา/ส่งเสริมความรู้ให้แก่ครู เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างทั่วถึง มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพหรือมีฝีมือมาช่วยใ้มนำความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกันคุณภาพด้วยใจ มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ บรรยากาศการทำงานเป็นแบบเรียบง่าย อบอุ่น เป็นกันเอง โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ทีมงานมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการวัดและการประเมินผลการทำงานของทีม มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

4. ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการรายงาน การปฏิบัติงานด้านการประกัน คุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศและกำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้อย่างชัดเจน มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรในทีมงานเดียวกันมีการนิเทศและกำกับติดตามงานภายในตนเอง มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม ผู้ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้าน ผู้ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวม พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและด้านการเตรียมความพร้อมให้บุคลากร ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการนิเทศและกำกับติดตาม ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการทำงานเป็นทีม สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยมุ่งอภิปรายในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกรายการ และมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเป็นผู้นำในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำสู่กระบวนการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด หากผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำก็จะสามารถพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการวิจัยที่พบว่าข้อที่มีระดับการส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ได้พัฒนาตนเองโดยให้เข้ารับการการศึกษาอบรม ประชุม สัมมนา อาจเป็นไปได้ว่า จากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้สามารถพัฒนาการดำเนินงานตามขั้นตอน และกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยเข้ารับการการศึกษา อบรม ประชุม หรือสัมมนา สอดคล้องกับผลการวิจัยของณรงค์ อินทร์สุข (2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ปัจจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมให้บุคลากร การทำงานเป็นทีม และการนิเทศและกำกับติดตาม ร่วมกันมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้ประมาณร้อยละ 81 และปัจจัยด้านการนิเทศและกำกับติดตาม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นชุดของปัจจัยที่ดีที่สุดที่ร่วมกันแล้วมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในมากที่สุด โดยสามารถร่วมกันกำหนดความแปรปรวนต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงประมาณร้อยละ 81 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบังอร อินทราณี (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และอภิชาติ ไบโพธิ์ (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน ประเภท

สามัญศึกษาในเขตสนับสนุน และการมอบหมายงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเทพสตรีมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นอกจากนี้วิทยา ไชวิติ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานในด้านการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากโดยเฉพาะในเรื่อง การวางแผนการทำงาน การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกรายการ และมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติลักษณะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ รวมถึงบุคลากรทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันทั้งบุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรภายนอกได้ เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้สถานศึกษาเห็นว่าปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม มีความสำคัญที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรยากาศการทำงานเป็นแบบเรียบง่าย อบอุ่น เป็นกันเอง และการมีทีมงานที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของยังยงค์ สูงงาม (2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบมาตรฐาน ควรให้บุคลากร และให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการทำงาน และทำงานเป็นทีม สร้างความตระหนัก ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2543, หน้า 63 -64) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายใน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายใน ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ความสามารถของบุคลากรภายใน การร่วมกันทำงานเป็นทีม ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เวลาที่ใช้ประเมิน และสรุปว่าปัจจัยทั้งหมดนี้จะเกี่ยวข้อง กับความสามารถของผู้บริหารทุกปัจจัย แต่ความสำเร็จของการประเมินผลภายในไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่อย่างเดียว ความเข้าใจธรรมชาติของบุคลากรภายใน ยังมีส่วนสำคัญต่อการบริหารงานด้วย เพราะการประกันคุณภาพภายในเป็นงานที่บุคลากรทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แต่ธรรมชาติของบุคลากรมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความพร้อมในการดำเนินงานทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึกในการทำงาน ผู้บริหารที่ดีต้องสามารถแสดง

บทบาทที่เหมาะสมกับสภาพของบุคลากรของบุคลากรภายใน และสอดคล้องกับวิทยา ใจวิถี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานในด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องมีความยินดีในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่องาน และผู้ที่ผ่านการประชุมเป็นแกนนำ และบริหารการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮาร์เปอร์ (Harper, 2000, p. 189) ได้ศึกษาบทบาทการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสองแห่งในมลรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างคณะทำงานที่สอบแบบสหวิทยาการ และ คณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประสานการทำงานระหว่าง คณะทำงานทั้งสองคณะ และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างกัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการเตรียมความพร้อม ให้บุคลากร ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกรายการ และมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง นอกจากนี้ยังให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารจะต้องถือปฏิบัติและพัฒนาบุคลากรใน สถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน และ จากผลของปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อ รับผิดชอบงานด้าน ต่าง ๆ ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ เนื่องจากว่าสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องมีการดำเนินการประกันและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน สถานศึกษาจึง ต้องมีการทำงานที่เป็นระบบและเป็นไปตามขั้นตอน จึงจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งกรรมการฝ่าย ต่าง ๆ เพื่อสามารถดำเนินงานในแต่ละด้านได้อย่างสะดวก ถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์และ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนรองลงมา คือ โรงเรียนพัฒนา/ส่งเสริมความรู้ให้แก่ครู เกี่ยวกับ

การจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างทั่วถึงนั้น เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำแผนงาน/โครงการตามกรอบภาระงานและความเหมาะสมของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมิน จึงจำเป็นที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความรู้ในด้านนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา เหนือเกาะหวาย (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับถูกต้องมาก มีการนำไปปฏิบัติระดับมาก และสอดคล้องกับวิทยา ใจวิถี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่แท้จริง และบุคลากรมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความต้องการเข้าร่วมประชุมชี้แจงในเรื่องวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขาดความรู้ในเรื่องการเขียนรายงานผลการประเมิน และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความต้องการ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเขียนรายงานผลการประเมิน และการจัดทำแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดโว (Nevo, 1995, pp. 87-98) ที่ทำการศึกษาในประเทศอิสราเอลถึงการออกแบบกระบวนการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรจากสถานศึกษานำร่องและให้ผู้เข้ารับการอบรมซึ่งจะเป็นแกนนำในสถานศึกษากลับไปพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษาของตนคือการประเมินที่อิงโรงเรียน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกรายการ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งต้องได้รับการนิเทศงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจากคณะบุคคลในรูปของคณะกรรมการที่แต่งตั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด และกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศและกำกับติดตามงาน เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และสภาพที่เป็นอยู่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนางาน และมีการประเมินผลการนิเทศและกำกับติดตามงานอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ผู้บริหารต้องจัดระบบนิเทศและกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอและต่อเนื่อง บุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงมองเห็นความจำเป็นที่ต้องดำเนินงานและเห็นว่า

สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีการรายงานการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ต้องมีระบบการช่วยเหลือกำกับและติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจึงจะเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์ และในการที่ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นไปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีหลายสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามกรอบภาระงานให้บรรลุเป้าหมายและให้เกิดสัมฤทธิ์ผล จึงทำให้เห็นว่าปัจจัยด้านการนิเทศและกำกับติดตามเป็นปัจจัยที่จำเป็นในอันดับท้าย ๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่สำคัญเทียบเท่าปัจจัยอื่น ๆ อีก 3 ด้านที่เป็นปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยา ใจวิถี (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษายืนยันพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จัดสรรงบประมาณ บริหารงานวิชาการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และนิเทศโครงการต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุริยมล ว่องวานิช (2543, หน้า 63 -64) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายในพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายใน ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ความสามารถของบุคลากรภายใน การร่วมกันทำงานเป็นทีม ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เวลาที่ใช้ประเมิน และสรุปว่าปัจจัยเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้บริหารทุกปัจจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพยังแสดงให้เห็นว่าการทุ่มเทเอาใจใส่ต่อการบริหารงานประเมินผลภายใน โดยมีการกำกับติดตามการทำงานด้านการประเมินผลอย่างใกล้ชิด และจริงจังของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานด้านการประเมินผลของสถานศึกษาอย่างมาก

5. จากการศึกษาพบว่า ตำแหน่งที่ต่างก็มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นผู้กำหนดแนวทาง นโยบายการปฏิบัติต่าง ๆ และส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด แต่ครูมีหน้าที่ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล ทำให้ครูต้องพบปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติโดยตรงมากกว่า ส่วนผู้บริหารก็มักพบปัญหาในเชิงบริหาร ในขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อยในบางเรื่อง และมีโอกาสในการได้รับฟัง

ความคิดเห็นจากชุมชน ผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกมากกว่าบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีมุมมองและวิธีคิดที่อาจแตกต่างกันไปบ้าง ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาว่าคือ บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาว่าคือ บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ดังนั้นทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนย่อมมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำของสถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน งานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำ เพื่อเสริมสร้างงานและการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่วนครูนั้นมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เก่ง ดี มีความสุข ตามแนวปฏิรูปการศึกษาด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้มีความแตกต่างกัน และจากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เพราะว่าการที่บุคคลได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกันทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์ที่ต่างกัน มีแนวคิดหรือมุมมองที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาต่างขนาดกันจะมีองค์ประกอบปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันทั้งด้านจำนวนนักเรียน จำนวนครูหรือบุคลากรในสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน โครงสร้างการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผลให้สภาพความต้องการ ปัญหาหรืออุปสรรค หรือแม้แต่ปัจจัยสนับสนุนแตกต่างกันไป ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีลักษณะแตกต่างกัน จึงทำให้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานต่างกันออกไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาย จินะเสนา (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากว๋ไก้ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ เพศ และขนาดโรงเรียนส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับจินตนา เหนือเกาะหวาย (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับถูกต้องมาก มีการนำไปปฏิบัติระดับมาก และในการปฏิบัติมีปัญหาน้อย ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละภาคมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารที่เป็นปัจจัยที่มีผลมากเป็นอันดับแรก และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ๆ คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ได้พัฒนาตนเองโดยให้เข้ารับการศึกษาค้นคว้า ประชุม สัมมนา และสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสนับสนุนครูให้มีโอกาสรับการพัฒนาให้มีความรู้และทำกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในหลายรูปแบบ และตรงกับความต้องการของครูหรือผู้ปฏิบัติ รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ที่ควรส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมให้บุคลากร รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ๆ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบงานแต่ละด้าน และพัฒนา/ส่งเสริมความรู้ให้แก่ครู เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างทั่วถึง สถานศึกษาจึงควรจัดระบบการทำงานในรูปของคณะกรรมการ แบ่งงานในหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดควรพัฒนาความรู้ให้แก่ครู เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดทำแผนงาน/ โครงการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและความต้องการพัฒนาของตนเอง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ๆ คือ บรรยากาศการทำงานเป็นแบบเรียบง่าย อบอุ่น เป็นกันเอง และทีมงานมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย สถานศึกษาจึงควรจัดกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศในการทำงาน โดยการสร้างความสมานฉันท์ บริหารและดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทีมงานได้ร่วมกันคิดวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนา ดำเนินงานตามกระบวนการ ตามทิศทางหรือเป้าหมายที่กำหนด โดยผู้บริหารเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุนให้สามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีคุณภาพ

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ๆ คือ จัดให้มีการรายงานการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการวางแผนการนิเทศและกำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ควรกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

ร่วมกับสถานศึกษาวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง รวมถึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายงานการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นเครื่องมือให้สถานศึกษาได้ทบทวน ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ชัดเจนและต่อเนื่อง

1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาขนาดต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและด้านการดำเนินงานเป็นทีม แตกต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ควรดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนในด้านทั้งสองดังกล่าว โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านขนาดของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จกับสถานศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจนำเกณฑ์ในการผ่านการรับรองมาตรฐานจากการประเมินภายนอกมาเป็นเกณฑ์พิจารณาความสำเร็จ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านอื่น ๆ เช่น เจตคติ การเป็นโรงเรียนต้นแบบ แบบของผู้นำ บรรยาการองค์กรการ เป็นต้น